

The complexity and diversity of modeling of the university's strategic development requires identifying specific competencies of the head of the higher educational establishment. The article deals the main components of the system of professional competencies of the head of the university as a subject of modeling the university's strategic development: social, information, expert-consultative, procedural and cognitive. The author specified the skills and techniques of management activities, which are aimed to the university's strategic development in accordance with each component.

Keywords: competence; head of the; modeling; strategic development; subject; university.

Стаття надійшла до редакції 13.02.2017

Прийнято до друку 23.03.2017

УДК 378:355.2

Руслан Троцький

ORCID iD 0000-0002-9734-279X

підполковник, начальник кафедри тактичної підготовки військ факультету підготовки фахівців для Національної гвардії України, Національна академія внутрішніх справ України, вул. Колекторна 4, 02660 м. Київ, Україна
tpv1@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МВС УКРАЇНИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті обґрунтовано дефініцію організаційно-педагогічних умов формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах системи МВС, визначено та схарактеризувати їхню сутність. Обґрунтовано ефективність реалізації організаційно-педагогічних умов, як: оновлення змісту, методів і форм фахової підготовки; активізація науково-дослідницької та самостійної роботи курсантів; впровадження моделі формування готовності до управлінської діяльності майбутніх офіцерів у процесі фахової підготовки. З'ясовано, що обґрунтування означених умов пов'язане зі специфікою фаху правоохоронців, яка визначається багатофункціональністю, динамічністю, особливими умовами напруженості, регламентованістю, чітким керуванням діями, їх злагодженістю та узгодженістю, безперервним вирішенням сукупності нагальних проблем і завдань.

Ключові слова: вищий навчальний заклад; готовність до управлінської діяльності; курсант; система МВС; управлінська діяльність; фахова підготовка.

Вступ. На сучасному етапі реформування системи правоохоронних органів України актуалізується проблема якості підготовки фахівців у системі МВС України, до її змісту і структури, рівня компетентності випускників вищих навчальних закладів правоохоронного спрямування. Серед основних вимог до майбутніх фахівців особливої актуальності набуває проблема формування готовності курсантів до управлінської діяльності. Адже управлінська функція фахівців у системі МВС України визначається насамперед Законами України «Про Національну гвардію», «Про національну поліцію» та ін., засадничі положення яких визначають пріоритети реформування правоохоронних органів з урахуванням специфіки системи управління та визначення перспектив формування контингенту правоохоронців, які мають бути наділені здатністю

на високому професійному рівні реалізовувати різні види професійної діяльності, насамперед управлінської.

Мета статті. Відповідно до означених актуалітетів виникає необхідність визначення та обґрунтування умов формування готовності майбутніх офіцерів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах системи МВС, що пов'язано зі специфікою фаху правоохоронців, яка визначається багатофункціональністю, динамічністю, особливими умовами напруженості, регламентованістю, чітким керуванням діями, їх злагодженістю та узгодженістю, безперервним вирішенням сукупності нагальних проблем і завдань. Відповідно метою статті є обґрунтувати дефініцію «організаційно-педагогічні умови формування готовності курсантів до управлінської

діяльності у процесі фахової підготовки», визначити та охарактеризувати їх сутність.

Сутність поняття «педагогічні умови». У контексті теоретичного обґрунтування організаційно-методичних умов формування готовності до управлінської діяльності курсантів у вищих навчальних закладах у системі МВС необхідно визначити сутність понять «умови», «педагогічні умови», «організаційно-педагогічні умови», їхню класифікацію, що сприятиме визначенню найбільш ефективних з урахуванням предмета і об'єкта дослідження.

Аналіз довідникових видань доводить, що «умова» визначається як «філософська категорія, що висловлює відношення предмета до навколишніх явищ, без яких він існувати не може. Сам предмет виступає як щось зумовлене, а умова – як відносно зовнішня до предмета різноманітність об'єктивного світу. На відміну від причини, що породжує те чи інше явище або процес, безпосередня умова становить те середовище, обстановку, в якій останні виникають і розвиваються» (Философский энциклопедический словарь, с. 473). Відповідно умовою є обставина, яка зумовлює певні наслідки, які перешкоджають або сприяють іншим умовам. Адже згідно з філософським тлумаченням умови становлять певне оптимальне середовище, обставини, ситуацію, оточення, в якій явища виникають, існують, розвиваються, на відміну від причини, яка є необхідністю, неминучістю, породжує що-небудь (дію, результат), і від засад, що є логічною передумовою наслідку» (Философский словарь). Філософське тлумачення умови екстраполюється у педагогічній теорії і практиці та визначається як педагогічна умова, що пов'язано з обґрунтуванням чинників, що зумовлюють ефективність формування, розвитку певної якості особистості (особистісної чи професійної).

У сучасній педагогічній науці поняття «педагогічні умови» розглядається з позиції методології педагогіки (М. Данилов, А. Хуторський та ін.), структурування змісту, добору форм і методів навчання (В. Андреев, П. Підласий та ін.), розв'язання освітніх завдань (О. Бережнова, А. Найн, Е. Яковлев та ін.), досягнення конкретної педагогічної мети (І. Зязюн, Н. Іполітова), забезпечення оптимального функціонування системи (Ю. Бабанський та ін.), підтримки всіх чинників, які впливають на розвиток навчального закладу (О. Новіков та ін.) тощо.

У більшості педагогічних праць педагогічні умови розглядаються з позиції досягнення освітніх цілей, обставин освітнього середовища та внутрішніх особливостей (якостей, які формуються в результаті освітнього процесу). Так, В. Сласт'янін розглядає педагогічні умови як сукупність взаємопов'язаних та взаємозумовлених обставин процесу навчання, що є результатом цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування методів, прийомів, а також організаційних форм навчання для

досягнення дидактичних цілей (Сласт'янін В. А., с. 90). І. Зязюн, О. Пехота визначають педагогічні умови як систему певних форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, що об'єктивно склалися чи суб'єктивно створені, необхідні для досягнення конкретної педагогічної мети (Зязюн І.А., Пехота О.М.).

Характеризуючи педагогічні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін, В. Манько розглядає їх як «взаємопов'язану сукупність внутрішніх параметрів та зовнішніх характеристик функціонування, яка забезпечує високу результативність навчального процесу і відповідає психолого-педагогічним критеріям оптимальності» (Манько В., с. 154). В. Музальов переконливо довів, що «сучасні вимоги до якості засвоєних знань та набутих вмінь змушують шукати принципово нові шляхи підвищення ефективності системи навчання за рахунок такої організації навчального процесу, що якомога ширше використовувала б творчий потенціал курсантів (слухачів)» (Музальов В., 2016).

Студіювання праць педагогів дозволило уточнити сутність поняття «педагогічні умови», які варто розглядати як можливості вирішення навчальних завдань, вимоги і обставини, які в сукупності створюють ресурси для безперервного навчання, розвитку особистісних і професійних якостей, необхідних для реалізації професійних функцій.

У контексті вирішення проблеми формування готовності майбутніх офіцерів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах МВС України важливо розглянути праці педагогів, науковців, присвячені обґрунтуванню педагогічних умов формування певних якостей курсантів щодо реалізації певного виду діяльності у майбутньому.

О. Бойко, аналізуючи проблему формування готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів військово-соціального управління, зауважив, що у процесі обґрунтування технології формування означеної якості було реалізовано такі педагогічні умови, як: забезпечення максимально сприятливих умов для виявлення й удосконалення їх здібностей, мотивів, інтересів і ціннісних орієнтацій на основі прийняття особистісних цілей і запитів, поваги і довіри, пошуку адекватних шляхів і способів смисло- і цілеутворення щодо формування готовності особистості офіцера до управління процесом військового виховання; цілісне засвоєння загальнолюдської, національної і військової культур у сфері соціального управління; формування психологічної готовності до управлінської діяльності на основі особистісно орієнтованого навчання у процесі квазі-управлінської діяльності; створення умов для вибору або побудови ними своєї власної моделі управлінської поведінки на основі вивчення різноманітних варіантів професійно-особистісної

позиції офіцерів у руслі гуманітаризації і гуманізації військової сфери суспільства; творча комунікативна взаємодія з науково-педагогічними працівниками і між собою, яка містить вагомий потенціал для саморозвитку і формування культури педагогічного менеджменту; забезпечення можливості вибору ними змісту навчальної діяльності, її засобів і методів для розкриття індивідуальності кожного із них та їх творчої самоактуалізації (Бойко О., с. 13).

Педагогічними умовами, які сприяють ефективності реалізації моделі формування готовності до управлінської діяльності магістрів у системі МВС, на думку В. Клачка, є: спрямованість на професійну діяльність, формування ціннісних орієнтацій і ціннісних відносин, професійно важливих якостей особистості, професіоналізму, що зумовлює готовність до управлінської діяльності (Клачко В.).

Обґрунтовуючи педагогічні умови формування готовності до управлінської діяльності майбутніх офіцерів, В. Уліч визначає такі: спеціальну організацію навчально-виховного процесу майбутніх офіцерів; застосування теоретичної моделі формування управлінських умінь; урахування значення об'єктивних та суб'єктивних чинників для такого процесу; усвідомлення майбутніми офіцерами включеності їх у систему підготовки до майбутньої діяльності (Уліч В., с. 16).

Узагальнюючи основні положення науковців щодо обґрунтування педагогічних умов формування готовності до управлінської діяльності майбутніх офіцерів, зазначимо, що спільною думкою науковців є спрямованість на формування мотивації до управлінської діяльності, ціннісних установок, здатності до ефективної професійної комунікації, що забезпечує ефективність прийняття управлінських рішень.

Обґрунтування дефініції «організаційно-педагогічні умови формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки». Водночас варто зауважити, що, на наше переконання, у контексті вирішення проблеми формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах МВС доцільно обґрунтувати організаційно-педагогічні умови.

Згідно з сучасними педагогічними дослідженнями «організаційно-педагогічні умови» є «сукупністю спеціально спроектованих можливостей (обставин) змісту, форм, методів навчально-виховного процесу, що забезпечують ефективне управління функціонуванням і розвитком процесуальної складової освітньої системи та якість навчання (професійної підготовки)» (Литвин А., с. 41). Науковці відзначають, що організаційно-педагогічні умови формування певної особистісної чи професійної якості особистості в освітньому закладі передбачає взаємодію трьох рівнів, що зумовлює особливості їх генералізації: *інституційного* (керівник закладу забезпечує

функціонування навчального закладу відповідно до потреб соціуму, адаптацію до ринку праці, ринку освітніх послуг, сприяє діяльності закладу з метою його розвитку, забезпечення цілісності); *управлінського* (керівник навчального закладу забезпечує умови для діяльності педагогів і суб'єктів учіння (учнів, студентів, курсантів), спрямовані на досягнення освітньої мети); *технологічного* (педагог, викладач забезпечує умови для реалізації освітньої діяльності учнів, студентів, курсантів на основі раціональної організації навчання).

Враховуючи специфіку організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах у системі МВС, яка визначається чіткою регламентованістю навчального часу, підвищеним рівнем психологічної напруженості, виконанням необхідних повсякденних функцій, пов'язаних з дотриманням вимог відповідно до усталених вимог організації побутової, освітньої, господарської, службово-бойової діяльності майбутніх офіцерів, варто відзначити, що лише за умови гармонійного узгодження діяльності керівництва закладу, викладачів, курсантів на трьох рівнях (інституційному, управлінському та технологічному) можливе досягнення спільної освітньої мети. Саме тому більш доцільно з урахуванням специфіки проблеми формування готовності до управлінської діяльності курсантів у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах системи МВС України використовувати поняття «організаційно-педагогічні умови».

Аналіз дефініцій понять «умова», «педагогічна умова», «організаційно-педагогічна умова» дав змогу уточнити, що *організаційно-педагогічні умови формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки* варто розглядати як єдність зовнішніх і внутрішніх чинників освітнього середовища вищого навчального закладу системи МВС, що регламентується взаємодією трьох рівнів організації освітнього процесу на основі генералізації (інституційного, управлінського, технологічного), що забезпечує якісний розвиток необхідної професійної якості майбутніх фахівців з урахуванням запитів суспільства, потреб ринку праці.

Нами обґрунтовано три організаційно-педагогічні умови, які забезпечують ефективність формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах у системі МВС України.

Реалізація *першої організаційно-педагогічної умови* – оновлення змісту, методів і форм фахової підготовки з метою формування готовності до управлінської діяльності курсантів – передбачає:

- педагогічне спостереження і критичний аналіз змісту фахової підготовки курсантів у вищих навчальних закладах системи МВС України;
- педагогічне спостереження, аналіз і узагальнення педагогічного досвіду викладачів, що викла-

дають фахові дисципліни майбутнім фахівцям у вищих навчальних закладах системи МВС України.

- оновлення змісту фахових дисциплін на основі контент-аналізу навчальних планів, навчальних і робочих програм дисциплін, освітньо-кваліфікаційних характеристик); планів проведення практичних і семінарських занять з фахових дисциплін;
- застосування інтерактивних форм пізнавальної діяльності (міні-лекція, тренінгові заняття, колективно-групові заняття), методів (метод незавершених речень (із подальшим груповим обговоренням), метод мозкового штурму, виконання творчих завдань (проектів та їхнього подання у вигляді схем, малюнків тощо), міжгрупове обговорення (представлення робочим групам результатів виконання певних завдань, постановка проблемних питань), вправи для закріплення певних стратегій щодо формування у майбутніх офіцерів готовності до управлінської діяльності, мозковий штурм, дискусія, рефлексія (індивідуальна, групова);
- вивчення науково-методичних праць і узагальнення педагогічного досвіду з метою ефективної організації роботи студентів у малих групах;
- формулювання педагогічних проблемних ситуацій для організації педагогічних дискусій;
- надання курсантам в електронному варіанті «методичного портфоліо»: підручники, методичні рекомендації, теми семінарських та практичних занять, індивідуальні завдання, завдання для самоконтролю.

Другою педагогічною умовою визначено активізацію науково-дослідницької та самостійної роботи курсантів з метою формування готовності до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки. Відповідно передбачено:

- організацію методичних семінарів для викладачів, які забезпечують фахову підготовку курсантів, під час яких відбувалося ознайомлення з психологічними та дидактичними прийомами організації науково-дослідницької і самостійної роботи курсантів, вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду застосування активних та інтерактивних методів навчання;
- проведення консультації з курсантами з метою підготовки доповідей, презентаційних матеріалів, тез до наукових конференцій, методичних семінарів;
- надання курсантам реального зразка електронного портфоліо для поглибленого вивчення окремих тем фахових дисциплін, творчо-пошукової роботи, студіювання першоджерельного матеріалу;
- активізація діяльності наукового гуртка з проблем організації управлінської діяльності, підготовка виступів, їх обговорення в межах проблемних груп.

Третьою педагогічною умовою є впровадження моделі формування готовності до управлінської діяльності майбутніх офіцерів у процесі фахової підготовки, що ґрунтується на цінностях

професійного розвитку фахівця та основних положеннях провідних методологічних підходів (діяльнісного, особистісно орієнтовного, культурологічного, системного) і розглядається як складна, динамічна система, структура якої інтегрує мотиваційно-цільовий, процесуальний, рефлексивний блоки, відображає логічний процес формування готовності до управлінської діяльності, реалізується поетапно (мотиваційний, праксеологічний, рефлексивно-оцінний етапи) у ході фахової підготовки офіцерів. Результатом її впровадження є сформований високий і достатній рівні готовності до управлінської діяльності у майбутній професійній діяльності.

Модель формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки передбачає структурування цілеспрямованого змісту фахових дисциплін, виробничої практики і стажування. Зміст має спрямовуватися на розвиток в майбутніх фахівців професійно значущих якостей (управлінської культури, управлінської компетентності, управлінської етики тощо), які складають основу формування готовності до управлінської діяльності.

Зміст реалізується через традиційні та інноваційні форми та методи пізнавальної, науково-дослідницької і самостійної діяльності. До основних форм організації фахової підготовки майбутніх офіцерів належать лекції, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, самостійна робота, виробнича практика, стажування. Формування готовності курсантів до управлінської діяльності у процесі фахової підготовки здійснюється через застосування активних методів навчання: аналіз конкретних ситуацій, ділові ігри, вікторини, метод презентації, мозковий штурм, метод проектів тощо.

Висновок. Таким чином, організаційно-педагогічними умовами, що забезпечують ефективне формування готовності до управлінської діяльності курсантів у процесі фахової підготовки є: оновлення змісту, методів і форм фахової підготовки з метою формування готовності до управлінської діяльності курсантів; активізація науково-дослідницької та самостійної роботи курсантів; впровадження моделі формування готовності до управлінської діяльності майбутніх офіцерів у процесі фахової підготовки. Реалізація визначених умов дозволяє оптимізувати процес опанування змісту фахових дисциплін, активізувати самостійну і науково-дослідницьку роботу курсантів у специфічних умовах організації освітнього процесу у навчальних закладах правоохоронного спрямування. Перспективою подальших наукових пошуків є характеристика складових моделі формування готовності до управлінської діяльності курсантів у процесі фахової підготовки.

Література:

1. Бойко О.В. Формування готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів військово-соціального управління: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Олег Володимирович Бойко; Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2005. – 20 с.
2. Клачко В. М. Педагогічні умови формування готовності майбутніх магістрів до управлінської діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/5440/%C2>.
3. Литвин А.В. Методологічні засади поняття «педагогічні умови»: на допомогу здобувачам наукового ступеня / Андрій Вікторович Литвин. – Львів: СПОЛОМ, 2014. – 76 с.
4. Манько В. М. Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін / В.М. Манько // Соціалізація особистості : зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. – К. : Логос, 2000. – Вип. 2. – С. 153–161.
5. Мозальов В. Якість підготовки фахівців у вищих військових навчальних закладах: педагогічні умови моніторингу / В. Музальов // Неперервна професійна освіта. – 2016 –№ 1-2. – С. 33-38.
6. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посіб. / О.М. Пехота, В.Д. Будак, А.М. Старева та ін.; за ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2003. – 240 с.
7. Слостенин В. А. Общая педагогика : учеб. пособие. В 2 ч. Ч. 1 / Виталий Александрович Слостенин, Илья Федорович Исаев, Евгений Николаевич Шиянов ; под ред. В. А. Слостенина. – М. : ВЛАДОС, 2002. – 288 с.
8. Уліч В.Л. Педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів до управлінської діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький, 2007. – 20 с.
9. Философский словарь. Энциклопедия философских терминов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.onlinedics.ru/slovar/fil.html>
10. Философский энциклопедический словарь / [Гл. ред: Л. Ф. Ильичев и др.]. – М.: Сов. энциклопедия, 1989. – 563 с.

ФОРМИРОВАНИЕ ГОТОВНОСТИ К УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КУРСАНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ МВД УКРАИНЫ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Троцкий Руслан, подполковник, начальник кафедры тактической подготовки войск факультета подготовки специалистов для Национальной гвардии Украины, Национальная академия внутренних дел Украины, ул. Коллекторная 4, 02660 г. Киев, Украина, tpv1@ukr.net

В статье обоснована дефиниция организационно-педагогических условий формирования готовности курсантов к управленческой деятельности в процессе профессиональной подготовки в высших учебных заведениях системы МВД, определена и охарактеризована их сущность. Обоснована эффективность реализации таких организационно-педагогических условий, как: обновление содержания, методов и форм профессиональной подготовки; активизация научно-исследовательской и самостоятельной работы курсантов; внедрение модели формирования готовности к управленческой деятельности будущих офицеров в процессе профессиональной подготовки. Установлено, что обоснование указанных условий связано со спецификой профессии правоохранителей, которая определяется многофункциональностью, динамичностью, особыми условиями напряженности, регламентированностью, четким управлением действиями, их слаженностью и согласованностью, непрерывным решением совокупности насущных проблем и задач.

Ключевые слова: *высшее учебное заведение; готовность к управленческой деятельности; курсант; система МВД; управленческая деятельность; профессиональная подготовка.*

FORMATION OF THE READINESS FOR MANAGEMENT ACTIVITIES OF CADETS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE'S MIA IN THE PROFESSIONAL TRAINING PROCESS

Trotsky Ruslan, Colonel, Head of The Tactical Training Department of Faculty of National Guard of Ukraine, National Academy of Internal Affairs of Ukraine, 4 Kolektorna str, 02660 Kyiv, Ukraine, tpv1@ukr.net

In the article is the definition of organizational and pedagogical conditions of formation students readiness for the management in the professional training process in higher educational institutions of the MIA, identified and characterized their essence. There is the formulation of the organizational and pedagogical conditions of formation students readiness for management activities in the professional training which is the unity of external and internal factors of educational environment of higher education system of the Interior Ministry, which is regulated by the interaction

of the three levels of the educational process on the basis of generalization (institutional, managerial, technological) that provides qualitative development of the necessary professional qualities of future specialists with the demands of society, the needs of the labor market. The effectiveness of the implementation of organizational and pedagogical conditions as updating content, methods and forms of professional training; intensification of research and independent work of students; Implementation model of preparedness for the management of future officers during training. It was found that the aforementioned study conditions associated with specific law enforcement profession, which is defined multifunctional, dynamic, special conditions tensions, clear management actions, their coherence and consistency, continuous solution set of pressing problems and challenges.

Keywords: institution of higher education; readiness for management activities; cadet system MIA management activities; professional training.

Стаття надійшла до редакції: 03.02.2017

Прийнято до друку: 23.03.2017

УДК 378.4

Василь Каричковський
ORCID iD 0000-0002-5793-0482

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
Уманський національний університет садівництва,
вул. Інститутська, 1, 20305 м. Умань, Україна
karicv@yandex.ua

ОСОБЛИВОСТІ ВСТУПНОЇ КАМΠΑНІЇ У ВИЩИХ АГРАРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Формування контингенту студентів є однією з умов успішного функціонування будь-якого вищого навчального закладу. Прийом на навчання здійснюється відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів. У статті автор аналізує динаміку вступних кампаній за 2012-2015 рр. ОКР «Бакалавр» за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент» денної форми навчання в аграрних ВНЗ України. На думку автора, досліджувані вступні кампанії характеризувалися рядом показників, серед яких виділено обсяг ліцензованого набору, кількість місць державного замовлення, кількість поданих абітурієнтами заяв та кількість зарахованих студентів. Крім того, визначено їх кількісні характеристики. Зроблено висновок, що мали місце негативні тенденції у чисельності ліцензованого набору за напрямом підготовки «Менеджмент» з одночасним скороченням місць державного фінансування. Як наслідок, у 2012-2015 рр. істотно скоротилася кількість студентів ОКР «Бакалавр», які навчалися за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент» за денною формою.

Ключові слова: вищий аграрний навчальний заклад; вступна кампанія; денна форма навчання; менеджмент; напрям підготовки; освітньо-кваліфікаційний рівень.

Вступ. Сучасний етап реформування вищої освіти зумовлює необхідність забезпечення високого рівня її якості як запоруки економічного зростання країни в цілому та конкурентоспроможності, професійної та соціальної мобільності майбутніх фахівців.

Закон України «Про вищу освіту» визначає вищу освіту як сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень

повної загальної середньої освіти (Закон України «Про вищу освіту», №1556-VII, Ст.1 п.5, 2015).

За офіційною статистикою в Україні нараховується 803 заклади I–IV рівнів акредитації, з яких 325 вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації (Гладуш В.А., Лисенко Г.І., 2014, с. 9).

Однією з умов успішного функціонування будь-якого вищого навчального закладу є формування контингенту студентів, оскільки саме стабільна наявність студентів свідчить про високу якість освіти, яку пропонує ВНЗ своїм вступникам (Матюх С.А., Лопатовський В.Г., 2015, с. 181).

Питання професійної освіти знайшли відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Щодо проблеми професійної підготовки